

## רמב"ן על התורה

### Selected Pieces from the Ramban's Commentary on the Torah

#### מלוקט ע"פ קונטרס של הרה"ג ירחמיאל פרייד

פרק	פסוק	ענין
כה	לד	טעם שביזה עשו את הבכורה
	לד ד"ה ומה	טעם בשקת מטעמים קודם הברכה
כו	א	רמזי הגלות אשר בירידות למצרים של האבות
	ג	מעלת כל אב בפני עצמו מלבד זכות היותו מזרע אברהם
	ה	שמירת התורה ומצוות של האבות וטעם שנשא יעקב ב' אחיות
	ה	חשיבות שמירת שבת ומעלת ארץ ישראל
	(יז), כ, לב	בארות המים והמרומוז בהם
	כט	ברית יצחק עם אבימלך, והפחד שהיה לו ממנו
כו	ז, לג	חלות הברכות ברוה"ק שאין להשיב

## גור אריה להמהר"ל

### Selected Pieces from the Maharal's Gur Aryeh

#### מלוקט ע"פ קונטרס של הרה"ג יהושע דוד הרטמן

פרק	אות (ע"פ הוצאת ממכון ירושלים)	ענין
כה	יד	יעקב ועשו נקראים "תולדות יצחק" כבר בבטן אמם
	יט	ביאור צדקות רבקה שלא הושפעה מסביבתה
	כה	איך עשו היה רשע בבטן אמו הרי אין יצה"ר לעובר
	כו	ההתנגדות בין יעקב לעשו
	לא	אנטונינוס ורבי מורים על אדום וישראל
	לג	"כשזה קיים זה נופל" שייך רק כשישראל קמים, והטעם
	מ	מדוע יצחק לא נשא אשה נוספת על רבקה
	מא	ביאור שאלת עשו "היאך מעשרין התבן והמלח"
	מח	כיצד עשו מכר את הבכורה הרי כהן אינו יכול למכור כהונתו
כו	ה	מצות דרבנן קרובות יותר לאדם ממצות דארייתא
	יא	ברכת העושר של יצחק
	כא	אדם נושא אשה לאחר הרבע הראשון של חייו
כו	א	מדוע עיני יצחק כהו מעשן ע"ז
	ד,ה	אזהרה יצחק לעשו, אע"פ שהיה עשו בעיניו בחזקת כשרות
	ח	אין הברכות חלות בדרך שקר
	ט	העובד מיראה אינו מזכיר את שם ה'
	יב	ביאור הקושי של יצחק להכריע את המתברך הוא יעקב או עשו
	יט	הברכה נאמרת לפי המתברך, ולא לפי המתברך
	כה	איזה ברכות אינן שייכות בעצם ליעקב
כח	ג	הביאור ב"אם יעקב ועשו"

## 5 Parsha Highlights for Further Discussion

1. גם: The bracha that Yitzchak intended to give Eisav was that he could always come back to a life of kedusha. That bracha was taken by Yaakov, and thus no matter how far we stray, we can always come back. (Important applications for kiruv and teshuva)
2. אור החיים ריש ואלא תולדות: Avraham was greater than Yitzchak in that he discovered God alone. Yitzchak was greater than Avraham in that he was born into a family of tzadikim (Baal Teshuva vs FFB)
3. העמק דבר כה:כג ד"ה ורב יעבוד צעיר: The ambiguity of the pasuk is intentional. Sometimes Eisav is up, sometimes Yaakov, but they are never equal.

## 5 Parsha Highlights for Further Discussion (cont.)

4. ספורנו כו:ה: Yitzchak was dependent on the brachos of Avraham until he went out and told people about God himself. (Important lesson for the mission of being a Jew... telling others about God. See Rambam מצות אהבת ה')
5. R' Hirsch has a famous (yet controversial) statement that Eisev did not connect with a Torah lifestyle because he received the same education as Yaakov. This is a great conversation starter to discuss differentiated education and child rearing.

### Foundations

### אבות

## Our Forefathers

*With the birth of Yaakov in this parsha, all three of the Avos have been introduced and, in that vein, we will discuss the unique role of the Avos within the formation of the Jewish people.*

### 1. The Significance of the Each of the Avos

- a. See Ramban Toldos 26:3 explaining why God swore to each of the Avos
- b. See Teshuvot Panim Meiros vol. 1 #39 which addresses why we say during davening Elokei Avraham, Elokei Yitzchak, Elokei Yaakov, rather than just mentioning God once. He explains that each of the Avos created their own unique relationship with God.
- c. See Maharal Chiddushei Aggados, Yevamos 79a that the three signs for a Jewish person ( רחמנים ביישנים וגומלי ) (חסדים) correspond to the three Avos.

### 2. Avos and the Torah

- a. The Maharal (Tiferes Yisroel ch. 17) explains that the Torah was not given to the Avos because the Torah, since it is unchanging, could not be given to individuals, but must be given to a nation. Nonetheless, we have two important Gemorahs that discuss the Avos keeping the mitzvos:
  - i. Yoma 28b - קיים אברהם אבינו של התורה כולה
  - ii. Kiddushin 82a - עשה אברהם אבינו את כל התורה כולה עד שלא ניתנה
- b. Since the Talmud seems to describe that the Avos did keep the whole Torah, many meforshim are puzzled by how some of the Avos seem to violate certain halachos (like Yaakov marrying two sisters). A separate question, though related, is what was the halachic status of the Avos before the giving of the Torah. Were they halachically considered Jews? Many, many commentators discuss these questions:
  - i. See Minchas Asher Va'Yishlach #42 who cites many of the primary opinions
    1. Fascinating and well known response of the Ramah (#10) that only Avraham, but not the other Avos kept the Torah.
    2. Important Maharal (Tiferes Yisroel #20 and Gur Aryeh 46:10) with MANY connections to other issues that the Avos only obliged themselves to positive commandments, but not the negative commandments.
    3. Parshas Derachim Drush #1 - Bases many disputes on the question of the halachik status of the Avos.

### 3. Only Three Avos

- a. See Talmud Brachos 16: - חיד"א בספרו דבש לפי מערכת א' אות ז' Many Achronim אין קורין לאבות אלא שלשה - struggle to figure out what this means since we do find instances where others are called Avos.
  - i. See Ritva Yevamos 46a explains this only applies to prayer.